

1 שלא יערב בו קהשבות פסול אחרות, שאם מלבד מחשבת פיגול
 2 חישב מחשבה אחרת שפוסלת את הקרבן וכנגן מחשבת חוץ
 3 למקומו, אינו נעשה פיגול.
 4 'פיגול' זה מחשבת חוץ למקומו, שמילה זו מיותרת היא, ונכתבה
 5 לרבות ממנה מחשבה הדומה למחשבת חוץ לזמנו (שהחכמה לפני כן).
 6 והיינו מחשבת חוץ למקומו, ולמדנו מכאן שגם היא פוסלת.
 7 'יתיה', הרי שעל שני הפסולים המזכירים לפני כן (חוץ לזמנו וחוץ
 8 למקומו) נאמר בלשון יחיד 'יהיה', ועשאו הכתוב היהיה אחת ומלמד
 9 ששני הפסולים חצאי שיעוריהם זה עם זה לפסול את הקרבן, שאם חישב
 10 לאכול חצי כזית חוץ למקומו חצית כזית חוץ לזמנו, הקרבן נפסל.
 11 'הנפש האוכלת פסגו עונה תשא', אף על פי שהפסוק מדבר בשני
 12 פסולים וחוץ לזמנו וחוץ למקומו, כתוב בענין העונש, 'ממנו', והיא
 13 לשון יחיד, ללמד שרק אחד מהפסולים מחייב כרת באכילתו ולא
 14 שנים. ואיזה זה חוץ לזמנו, שבו מסתבר להעמיד את מה שכתוב
 15 'עונה תשא', שהרי אין מפורש מה היא נשיאת עון זו, אלא דגבר -
 16 למד עליה מגזירה שוה 'עון' 'עון' 'עון' כגזירה, שכונתו כתוב (ויקרא טו ח)
 17 'ואכלי עונו ישא וגו' ונכרתה הנפש ההוא מעמיה', ולמדנו מגזירה
 18 שוה שגם מה שכתוב 'עונה תשא', היינו כרת, ומסתבר שמדובר
 19 בחוץ לזמנו דרבי ליה כו"ב - שדומה לנותר בזמן רבימה, ולפי זה
 20 נמצא שלומדים בגזירה שוה דומה מהדומה, מה שאין כן אם היינו
 21 מעמידים 'עונה תשא' בחוץ למקומו, שאז היינו לומדים בגזירה שוה
 22 מותר שאינו דומה לחוץ למקומו בכלום.
 23 רב פפא שואל על שיטה זו: אטר ליה רב פפא לרבא, לדיך
 24 שלמדת חוץ לזמנו וחוץ למקומו מהפסוק שבפרשת 'צו' (שם יט ו)
 25 הפסוק 'אם האכל יאכל ביום שלישי פיגול הוא לא ירצה' (שם יט ו)
 26 דפרשת 'קדושים תהיו', מאי דרשת ביה - מה אתה דורש ממנו.
 27 משיב רבא: ההוא סיבגי ליה לסקום שיהא משולש בדם בבשר
 28 ובאימורין - ללמד על מחשבת חוץ למקומו שאינה פוסלת אלא
 29 כשחישב לאכול בשר ואו לזרוק דם או להקטיר אימורין במקום
 30 המשולש בדם בבשר ובאימורין, כלומר, שנוהגת בו מצות שלושתם,
 31 שראוי לזרקה דם לאכילת בשר ולהקטרת אימורין, והוה מקום חוץ
 32 לעזרה, שבשעת היתר הבמות ראוי הוא לכל אלה, אבל אם חישב
 33 לאכול בשר ואו לזרוק דם או להקטיר אימורין בהיכל, אף שהיא
 34 מחשבת חוץ למקומו, אינה פוסלת, משום שהדיכל אינו מקום
 35 המשולש בדם בבשר ובאימורין, שאינו ראוי להקטרת אימורין
 36 ולאכילת בשר.
 37 מקשה הגמרא: תיפוק לי - תלמד דין מקום משולש מקרא קמא (שם
 38 ו) 'אם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי וגו', שאמנם
 39 מה שכתוב 'ביום השלישי' אינו מדבר בחוץ למקומו אלא בחוץ
 40 לזמנו, אך מדאפקיה דרשנא - ממה שהוציאה התורה ענין זה בלשון
 41 'שלישי' יש ללמוד לגבי מחשבת חוץ למקומו (שהרי גם היא כתובה
 42 בפסוק זה), שצריך שתהיה מחשבה זו על המקום המשולש.
 43 מתרצת הגמרא: אטר רב אשי, אטריתה לשמעטא קפיה דרב
 44 סתנה, - אמרתי שמועה זו בפניו של רב מתנה ואטר לי בתשובה
 45 לקושיא זו, אי היינו לומדים זאת מהתם - מהפסוק הראשון, הנה
 46 אטרינא שיש לדרוש במידת פרט וכלל, 'שלישי' פרט, שמשמע
 47 שצריך מקום משולש דוקא ולא היכל, 'פיגול' כלל, שמשמע שאין
 48 הגבלה בדין מחשבת חוץ למקומו, ונעשה כלל טוקף על הפרט
 49 ואיתרבו - ונתרבו על ידי כך שאר מקומות נמצא שאין ללמוד את
 50 הדין של מקום משולש מהפסוק הראשון. וקא משמע לן הפסוק
 51 השני, שצריך מקום משולש.
 52 הגמרא מביאה ברייתא (הרי"ז ע פרישה ט) המוכיחה שפיגול חל בשעת
 53 העבודה: תנו רבנן, 'ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו וגו' ויקרא
 54 ו) אטר רבי אליעזר כוף אונף לשמוע, כשהשם בשעת העבודה
 55 לאכול מוכחו ביום השלישי הכתוב מדבר, או אינו אלא באוכל
 56 מוכחו ליום שלישי, ולימד שעל ידי כך נפסל הקרבן, אין לפרש כן,
 57 שהרי אקרת - וכי מסתבר לומר שאחר שהוא בשר על ידי עבודת
 58 הדם שנעשתה כמצותה, יתווד יפסל למפרע על ידי אכילת הבשר
 59 לאחר זמנו.

60 מקשה רבי עקיבא: אטר לו רבי עקיבא, הן מציינו כזב וזכה
 61 ושומרת יום כנגד יום שהן כחוקת סתירה, כלומר, זב וזכה המונים
 62 שבעה ימים נקיים וטבלו בבוקר של יום השביעי וכן שומרת יום כנגד
 63 יום שטבלה למחרת מראיתה, הרי הם טהורים, ואמנם כיון שראו
 64 דם באותו היום של הטבילה קטרין את ימי ספירתם כאילו לא היו
 65 והרי הם טמאים למפרע, וכל האנשים הדכלים שנגעו בהם טמאים
 66 אף על פי שנגעו לאחר הטבילה, משום שמתברר למפרע שלא
 67 התעילה להם הטבילה, ואם כן אף אתה אל תתטה על זה, שאף
 68 על פי שהחוקש הקרבן מריקת הדם שיתווד יפסל למפרע על ידי
 69 אכילת הבשר לאחר זמנו.
 70 משיב רבי אליעזר: אטר ליה, הרי הוא (הכתוב) אטר באותו הענין
 71 (שם) 'לא ירצה המקריב', ויש לדרוש זאת, שלא תהיה הקרבתו
 72 מרצה, ומכאן שבשעת הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל ביום
 73 השלישי על ידי האכילה, ומה שכתוב (שם) 'זאם האכל יאכל מבשר
 74 זבח שלמיו ביום השלישי', פירושו, שבשעת העבודה חישב לעשות
 75 כן.
 76 ממשיכה הברייתא ושואלת: או אינו אטר המקריב בשביל זה
 77 אלא מה שכתוב המקריב אתו לא יחשב זה כהן המקריב, שאם
 78 חישב מחשבת חוץ לזמנו בשעת עבודתו, לא יחשב עוד ככהונתו
 79 אלא יפסל מלכהו. משיבה הברייתא: כשהוא אטר 'אותו', מלמד
 80 שבזבח הוא קריב ואינו קריב ככהו, שרק הזבח 'לא יחשב' ולא
 81 הכהן.
 82 ממשיכה הברייתא: בן עזאי אטר, 'אותו' (שם) מה תלמוד לומר.
 83 ומשיב: לפי שנאטר (דברים כג כג) 'כי תיר נדר לה' אלהיך לא תאחר
 84 לשלמו', שאם נדר להביא קרבן ועברו שלושה רגלים ולא הביא
 85 עובר בלא תעשה, יכול אף מאחר נדרו יהיה בלא ירצה' (ויקרא טו ט)
 86 כלומר שקרבנו פסול. תלמוד לומר לא ירצה המקריב 'אותו',
 87 המילה 'אותו' באה למעט, שדוקא 'אותו' קרבן שחישב עליו
 88 מחשבת פיגול הוא לבדו יהיה בלא ירצה' ואין המאחר נדרו בלא
 89 ירצה'.
 90 רבי אליעזר דרש שמדובר בפסול מחשבה מהמילה המקריב,
 91 הברייתא מביאה שיטה אחרת: חכמים אחרים אטריים, 'לא יחשב'
 92 (שם) מכאן שבשעת הקרבה הוא נפסל ואינו נפסל באכילה שפיתם
 93 השלישי.
 94 הגמרא מבררת את דברי הברייתא: וכן עזאי - ולדברי בן עזאי קשה
 95 הכובח הכתוב מדבר רק בפסול זבח ולא בטול הכהן, הרי מהכתוב 'אתו'
 96 הוא לומר דרשה אחרת.
 97 הגמרא משיבה בשני אופנים: אי בעית אימא הלימוד שהפסוק מדבר
 98 בפסול מחשבה נפקא ליה מדאחרים - מדרשת 'אחרים' שבסוף
 99 הברייתא, שלמדו זאת מלא יחשב' ולא מהמילה 'המקריב' כפי
 100 שדרש רבי אליעזר, וכיון שהוצרך הכתוב לומר שאינו נפסל על ידי
 101 אכילת הבשר ביום השלישי, מוכח הדבר שאינו מדובר בפסול הכהן,
 102 שאם כן, ברור היה מאליו (ובלי צורך בפסוק) שאינו נפסל ביום
 103 השלישי אלא בפסול מחשבה שבשעת העבודה, שהרי לא יתכן
 104 שהכהן שלא חטא כלום יפסל על ידי אכילת הבשר על ידי הבעלים
 105 שלא בדין.
 106 ואיבעית אימא כן עזאי למד שהפסוק מדבר בפסול הזבח ולא בפסול
 107 הכהן מדאחרים (שם) 'לא ירצה' (ירצה) 'ירצה', והלשון לא ירצה' ויקרא
 108 הוא, כלומר לשון זו מורה על הזבח, שלא יעלה לרצון, אבל בענין
 109 כשרות הכהן אינה מתאימה לשון 'ירצה'.
 110 שנינו בברייתא, שכן עזאי דרש את המילה 'אתו' ללמד שהמאחר
 111 את נדרו אין קרבנו נפסל ואינו בכלל לא ירצה. הגמרא מקשה על
 112 כך: וכן עזאי - ולדברי בן עזאי קשה, וכי באמת דין זה שאותו
 113 שחישב עליו לאוכלו חוץ לזמנו בלא ירצה' ואין המאחר נדרו בלא
 114 ירצה' טהקא נפקא ממנה שכתוב 'אתו', הלא מדאחרים נפקא -
 115 ממה שאמרו 'אחרים' נלמד. דהנהא בתוספתא (מנחות פ"א ה"א) חכמים
 116 אחרים אטריים, יכול יהא כבוד שיעיבה - שעברה שנתו
 117 לאחר זמנו.

במחשבת חוץ לזמנו, וקבל והלך וזרק בשתיקה, או ששחט וקבל
 והלך וזרק במחשבת חוץ לזמנו, והו' שפסקי' המותר במצותו.
 כיצד לא קרב המותר במצותו. שחט במחשבת חוץ למקומו, וקבל
 והלך וזרק כל אלה במחשבת חוץ לזמנו, או ששחט במחשבת חוץ
 לזמנו וקבל והלך וזרק כל אלה במחשבת חוץ למקומו, או ששחט
 וקבל והלך וזרק במחשבת חוץ למקומו (ולזמנו), כלומר שעשה
 אתה מעבודות הללו במחשבת חוץ למקומו והשאר במחשבת חוץ
 לזמנו, שנין שבאות העבודות יש פסול מחשבה אחרת ומלכד חוץ
 לזמנו נקרא שלא קרב המותר כמצותו. וכעין זה, הפסח וההטאת
 ששחטן שלא לשמן, וקבל והלך וזרק כל אלה במחשבת חוץ לזמנו,
 או ששחטן פסח או טהא במחשבת חוץ לזמנו וקבל והלך וזרק את
 דמם שלא לשמן, או ששחט וקבל והלך וזרק דמן שלא לשמן,
 כלומר שעשה אתה מעבודות הללו שלא לשמן והשאר במחשבת
 חוץ לזמנו, והו' שלא קרב המותר במצותו, שהרי על כל פנים אתה
 העבודות נעשתה בפסול מחשבה אחרת מלכד מחשבת פיגול.
 אפנים נטפים שלא קרב המותר כמצותו העושה אתה העבודות
 וחיוב לאכול בזה בשר בחוץ ואזר כך, בהיותו עוסק באותה
 העבודה, חיוב לאכול בזה בשר לקהר, או שקודם חיוב בזה
 לקהר ואזר כך חיוב בזה בחוץ, וכן אם חיוב בחצי וזה בחוץ
 ואזר כך חיוב באותה העבודה בחצי וזה לקהר, או שקודם חיוב
 בחצי וזה לקהר ואזר בחצי וזה בחוץ, הקרבן פסול ואין בו ברת
 באכילתו, משום שלא קרב המותר כמצותו.
 שיטה אחרת: אמר רבי יהודה, זה הכלל כל שפחשבת הזמן קרמה
 למחשבת הפסוק והי זה פגול ותייבין עליו ברת, שהוקבע הפיגול
 במחשבת חוץ לזמנו ואינו נפקע על ידי מחשבה אחרת שלאחר מכן,
 ואם שחשבת הפסוק קרמה למחשבת הזמן, פסול ואין בו ברת,
 משום שאינו נגדר 'כרצאת כשר'. ונקטים אוקרים, זה וזה פסול
 ואין בו ברת.
 דין נוסף: חיוב לאכול בחצי וזה ולקח בשר בחצי, ושניהם חוץ
 לזמנו או חוץ למקומו, בשר, שאין אכילה והקטרה מצטרפין
 לפיסולו, ונמצא שאין כאן מחשבה על כוית.

נטרא

שנינו שאם שחט במחשבת חוץ לזמנו וקיבל במחשבת חוץ למקומו,
 אף זה פיגול, ובהמשך שנינו, שאם חיוב לאכול בזה חוץ לזמנו
 וכוית חוץ למקומו, אינו פיגול, והוא כעין החלק הראשון שבמשנה,
 אלא שבאחרון אינו מפורש אם מדובר בעבודה אחת או בשתי
 עבודות. רבי יהודה חולק על שני החלקים, וסובר שכל שקדמה
 מחשבת חוץ לזמנו, הרי זה פיגול. הגמרא דנה האם החלק האחרון
 במשנה מדבר בעבודה אחת, וגם כזה חולק רבי יהודה, או אינו
 מדובר אלא בשתי עבודות: אמר אילפא, מהלוקת בשתי עבודות,
 שאם חיוב בשעת השחיטה לאכול חוץ לזמנו ובקבלה חיוב חוץ
 למקומו, לרבי יהודה פיגול, משום שהפיגול הוקבע בעבודה
 הראשונה ואינו נפקע במחשבה אחרת, ולחכמים אינו פיגול, אכל
 בעבודה אחת, כגון שהתחיל לשחוט במחשבת חוץ לזמנו וסיים
 במחשבת חוץ למקומו, לא אמר רבי יהודה את דבריו, אלא לדברי
 הכל עירוב סתשבות הוי, משום שבאופן זה לא שייך לומר שהוקבע
 הפיגול במחשבה הראשונה. ורבי יוחנן אמר, אף בעבודה אחת
 מהלוקת, שסובר רבי יהודה שאף עבודה לא שייך לומר שהוקבע
 הפיגול לפני שחיטת מחשבה השניה, מכל מקום כשאמר שני דברים
 בעבודה אחת וא. שיאכל בזה חוץ לזמנו. ב. שיאכל בזה חוץ
 למקומו, יש לנו לתפוס לעיקר את לשון הראשון, ואם הקדים חוץ
 לזמנו, הרי זה פיגול.
 הגמרא מקשה על רבי יוחנן: בשלמא לאילפא, שדרישא מדברת
 שמהשבת חוץ לזמנו ומחשבת חוץ למקומו היו בשתי עבודות,
 מסתבר שבסיפא ולאכול בזה למחר, כוית בחוץ נמי בשתי
 עבודות, אלא לרבי יוחנן, קשה, שדרישא מדובר בשתי עבודות,
 וסיפא בעבודה אחת, ואין זה מסתבר.

בפסולי המוקדשין, ויפסול תלמוד לוטר (מס' י"ב) ואכלת לפני
 ה' אלהיך וגו' מעשר דגנך וגו' תישך ויצרך וכבר בקרף ונאמר,
 סק'ש בפסוק זה כבוד למעשר שני, מה מעשר שני אינו נפסל משנה
 להקדשתו, כלומר שאינו נפסל בשעברה שנתו, אף כבוד אינו נפסל
 משנה להקדשתו, וכמו שכבוד אינו נפסל לאחר שנה, אף על פי
 שעבר עליו משום לא תאזר, כן כל הקדשים אינם נפסלים
 כשעבר עליהם בלא תאזר, ומדוע נצרך פסוק מיוחד.
 מתרצת הגמרא: איצטרף, ודלקא דעתך אמינא שאף שהשמיע
 הכתוב שאין כבוד שעברה שנתו נפסל, הני סילי כבוד, משום דלאו
 בר היצאה הוא, שאינו בא לכפר, אבל קדשים אחרים דבני היצאה
 ניתנו, כגון עולה שמכפרת על ביטול עשה, ושלמים שמביאים
 לזרוח ליתן שלום בין ישראל לאביהם שבשמים. אמר האיל
 ונעשתה בזמן עבירה (לא תאזר) לא לירצו. קא משמע לן.
 הגמרא ממשיכה להקשות: ואמרי קשה, מדוע הוצרך בן עזאי
 ללמוד מאתו? ויפסול: ית' שהמאמר נדרו אינו בלא ירצה, הלא
 סתתם נפקא, נאמר בענין איסור לא תאזר' ויהיה בך חטא' ויפסול
 כו' כו', ומשמע 'בך חטא ולא בקרבנה חטא, שאינו נפסל.
 מתרצת הגמרא: וכן עזאי סובר שהיא סכני ליה - יהיה בך חטא'
 נצרך למה שדורשים 'יהיה בך חטא' ולא באשתך חטא, סלקא
 דעתך אמינא הואיל ואמר רבי אלעזר, ואיתתא רבי יוחנן, אין
 אשתו של אדם סתת קודם זמנה אלא אם כן מפקשין סתתו סתן
 שגול ואין לו, שנאמר (מס' י"ב) אם אין לך לשלם לקה יקח
 משכבך מתחתיד, ומשכבך היינו אשתך, ורמז הבטוח שתלקח
 ממך בעבור שאין לך מה לשלם, והיה מקום לומר שכמו כן כהאי עין
 דכל האזר נמי סתת. קא משמע לן יהיה בך חטא ולא באשתך.
 ואין דורשים 'בך חטא' ולא בקרבן חטא, ולכן הוצרך בן עזאי ללמוד
 זאת מאתו.
 שנינו בבביתא לעיל (ע"א) אחרים אוקרים לא חשבי ויפסול: ית'
 מבאן שבמחשבה הוא נפסל ואינו נפסל באכילה מטעם כוית
 השלישי.
 רבי אליעזר למד דין זה מהמקריב (ע"א) ומכאן שבשעת הקרבה הוא
 נפסל, ולא בשלישיו, מבורת הגמרא: ורבי אליעזר לא חשב' מאי
 עביד ליה - לשם מה נצרך. משיבה הגמרא: סיכני ליה לכרדי
 ינא, דאמר רבי ינאי מנין למחשבות פסול שפוצציות זו כו', שאם
 חיוב מחשבת פיגול ולאחר מכן חיוב מחשבת פסול אחר, אף
 הקרבן נעשה פיגול, שנאמר 'לא חשב', שיש לדרוש שבשכיל
 שהקרבן יהיה פיגול צריך שלא יערב בו מחשבות אחרות.
 שיטה נוספת בדרשת לא חשב: ורב טרי סתני, אמר רבי ינאי מנין
 למחשב בפדשים מחשבת פסול שהוא לוקה, תלמוד לוטר לא
 חשב', דורשים כאילו כתוב לא חשב, והיא אזהרה לכהנים שלא
 יחשבו מחשבה הפוסלת בשעת העבודה.
 מקשה רב אשי: אמר ליה רב אשי לרב טרי, מדוע לוקה, הלא לאו
 שאין בו מעשה הוא, שאין בו אלא דיבור בלבד, וכל לאו שאין בו
 מעשה אין לוקה עליו.
 מתרץ רב טרי: אמר ליה, שמתנה זו שאמרתו בשיטת רבי יהודה
 היא, דאמר (מבביתא ע"א) לאו שאין בו מעשה לוקה עליו.
משנה
 זה הכלל, כל השוחט והמקבל והמחלף והמזרק, אם עשה אתה מדן
 על מנת לאכול דבר שדרכו לאכול, היינו בשר, ולהקטיר - או
 להקטיר דבר שדרכו להקטיר, היינו אישורין, (כוית) חוץ למקומו,
 הקרבן פסול ואין בו ברת על אכילתו, ואם חיוב לאכול או להקטיר
 חוץ לזמנו, הקרבן פגול ותייבין עליו ברת באכילתו, וכלכד שיקריב
 המותר - את הדם כמצותו, שלא יהיה בו פסול אחר, אבל אם היה
 בו פסול מחשבה אחרת, אף הקרבן נעשה פיגול ואין חיבים על
 אכילתו כרת.
 מבאר המשנה: כיצד קרב המותר כמצותו. שחט בשתיקה, ללא
 מחשבת פסול, וקבל והלך וזרק במחשבת חוץ לזמנו, או ששחט